

فصل ششم:

نفت و گاز

به دلیل اهمیت فعالیت‌های نفت، گاز و پتروشیمی در اقتصاد ایران، اطلاعات آماری مربوط به این فعالیت‌ها در فصل‌های معدن و صنعت منظور نشده و یک فصل مستقل در این سالنامه به آن اختصاص داده شده است.

با استخراج نفت و گاز از اولین چاه نفت در مسجد سلیمان، در سال ۱۲۸۷ شمسی (۱۹۰۸ میلادی)، فعالیت صنعت نفت در ایران آغاز شد و آمارهای مربوط به آن نیز از زمان مذکور گردآوری شده است. پس از ملی شدن صنعت نفت در اسفند ۱۳۲۹، شرکت ملی نفت ایران آمارهای وسیع‌تری را منتشر کرده است. در اولین سالنامه‌ی آماری کشور، آمارهای مربوط به سال ۱۳۳۴ شمسی (۱۹۵۵ میلادی) درج شده است.

پس از تأسیس شرکت ملی گاز ایران در اسفند ۱۳۴۴ و شرکت ملی گاز مایع ایران در سال ۱۳۶۶، این دو شرکت نیز به ترتیب آمارهایی در زمینه‌ی گاز طبیعی (L.N.G) و گازمایع (L.P.G) گردآوری و ارائه کرده‌اند.

در حال حاضر، آمارهای مندرج در این فصل، از شرکت ملی پخش فراورده‌های نفتی ایران منطقه یزد و شرکت گاز استان دریافت می‌شود.

تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این فصل به شرح زیر است :

نفت سفید: نفت سفید برشی از نفت خام و متشکل از سه نوع هیدروکربن پارافینی، نفتینی و آروماتیکی می‌باشد. این فراورده به عنوان سوخت گرمایشی و سوخت مراکز حرارتی به کار می‌رود و یکی از مواد اصلی سازنده سوخت جت است.

نفت کوره: نفت کوره از بازمانده تقطیر نفت خام در برج‌های تقطیر پالایشگاه به دست می‌آید. این فراورده به سبب دارا بودن هیدرو کربن‌های سنگین به آسانی نمی‌سوزد و یکی از سوخت‌های عمده کشتی‌ها و واحدهای بزرگ صنعتی از جمله نیروگاه‌های برق به شمار می‌رود.

نفت گاز: نفت گاز فراورده‌ای است که بعد از برش نفت سفید به دست می‌آید و به عنوان

سوخت ماشین آلات کشاورزی و صنعتی و سوخت تأسیسات حرارتی به کار می‌رود.

بنزین موتور: بنزین موتور آمیزه‌ای است از هیدرو کربنهای به طور عمده حلقوی و ایزومره با نسبت‌های متفاوت که برای افزایش درجه آرام‌سوزی آن، برخی از ترکیبات آلی به آن اضافه می‌شود.

گاز طبیعی (گاز غنی): گاز تولیدی از منابع نفتی و گازی را گاز طبیعی یا غنی می‌گویند.

گاز مایع: گاز مایع مخلوطی است از پروپان و بوتان نرمال که در اثر شرایط محیط و مصرف، نسبت حجمی این دو ماده در مخلوط تغییر می‌یابد و در تحت فشاری حدود ۱۱۰-۱۰۰ پوند بر اینچ مربع به صورت مایع درمی‌آید.

انشعاب گاز: به خطوطی که جهت ارسال گاز از خطوط انتقال، خطوط تغذیه و شبکه تا ایستگاه اختصاصی مشترک نصب می‌شود انشعاب گاز اطلاق می‌گردد.

مشترک گاز: عبارت است از شخص حقیقی یا حقوقی که طبق روش پذیرش متقاضیان گاز پس از تحویل مدارک مورد نظر و پرداخت حقوق و هزینه‌های متعلقه، مشخصاتش در دفتر پذیرش اشتراک ثبت شده و شماره اشتراک به‌وی اختصاص یافته باشد.

مصرف‌کننده گاز: به مشترکینی اطلاق می‌گردد که جریان گاز آنها پس از طی مراحل اشتراک پذیری راه اندازی شده باشد.

مصرف‌کننده خانگی: منظور مشترکینی می‌باشند که از گاز طبیعی در جهت مصارف گرمایش، طبخ و روشنایی واحدهای مسکونی استفاده می‌نمایند.

مصرف‌کننده تجاری: منظور مشترکینی می‌باشند که از گاز طبیعی در جهت کسب یا خدمات استفاده می‌نمایند.

مصرف‌کننده صنعتی: منظور مشترکینی می‌باشند که از گاز طبیعی در واحدهای صنعتی استفاده می‌نمایند.

۱-۶- مصرف انواع فرآورده های نفتی (مترمکعب)

نفت سفید	بنزین	سوخت های هواپیما	گازمایع (تن)	جمع	سال و شهرستان
۱۹۹۴۷۵	۲۶۴۹۵۰	۶۵۹۰	۷۷۶۸۳	۱۸۶۴۸۸۶ ۱۳۸۰
۱۲۴۶۴۴	۴۳۷۷۵۳	۶۵۷۰	۱۶۳۶۸۰	۲۲۴۱۷۶۵ ۱۳۸۵
۱۲۷۳۳۳	۴۱۹۶۳۷	۷۱۹۰	۱۹۲۶۴۲	۲۴۱۰۰۵۸ ۱۳۸۶
۱۲۲۸۷۸	۴۴۱۹۸۴	۹۲۷۴	۱۷۲۸۷۹	۲۵۸۱۱۹۲ ۱۳۸۷
۱۰۸۱۲۶	۴۴۵۰۲۷	۱۰۴۷۶	۱۴۰۵۹۴	۲۵۴۴۵۰۸ ۱۳۸۸
۹۴۵۶۲	۴۱۵۱۲۶	۱۱۷۹۱	۱۱۵۰۱۹	۲۴۶۴۶۵۶ ۱۳۸۹
۹۸۸۷۹	۴۰۷۴۱۷	۱۱۰۲۰	۴۶۴۴۴	۲۲۷۴۱۵۷ ۱۳۹۰
۳۶۶۱	۱۶۳۹۰	.	۱۵۳۶	۶۱۷۳۷ ابرکوه
۳۷۷۶	۵۱۰۲۷	.	۴۲۳۵	۲۵۰۱۴۴ اردکان
۲۲۵۲۹	۲۰۸۸۵	.	۵۵۷۶	۱۴۷۲۷۵ بافق
۱۶۶۳۵	۲۳۲۰۱	.	۴۱۳۱	۱۴۰۵۰۱ تفت
۲۹۵۷۴	۲۸۹۹۶	۱۲۰	۵۵۷۴	۱۶۷۰۸۱ طبس
۱۴۱۹۲	۳۹۳۱۳	.	۷۹۲۴	۳۲۲۲۹۱ مهریز
۸۵۱۲	۲۲۷۶۰۵	۱۰۹۰۰	۱۷۴۶۸	۱۱۸۵۱۲۸ یزد

۵

۱-۶- مصرف انواع فراورده های نفتی (دنباله)

سال و شهرستان	نفت گاز	نفت کوره	روغن های موتور و صنعتی ^(۱)	قییر ^(۲)	سایر فرآورده ها ^(۳)
.....۱۳۸۰	۸۸۴۱۶۲	۳۸۱۳۸۸	۱۴۶۳۴	۳۳۶۰۴	۲۴۰۰
.....۱۳۸۵	۱۰۵۹۷۰۳	۴۴۵۹۹۱	۳۴۲۴
.....۱۳۸۶	۱۱۵۶۲۷۷	۵۰۶۹۷۹
.....۱۳۸۷	۱۲۱۲۱۶۲	۶۱۸۶۶۵	.	.	۳۳۵۰
.....۱۳۸۸	۱۲۴۱۴۰۱	۵۹۸۸۸۴	.	.	.
.....۱۳۸۹	۱۲۷۱۴۵۹	۵۵۵۱۵۶	.	.	۱۵۴۳
.....۱۳۹۰	۱۲۶۲۸۵۴	۴۴۷۳۸۴	.	۱۵۹	.
.....ابرکوه	۳۹۱۰۸	۱۰۴۲	.	.	.
.....اردکان	۱۵۳۴۵۳	۳۷۶۵۳	.	.	.
.....بافق	۹۰۳۳۷	۷۹۴۸	.	.	.
.....نفت	۹۲۲۵۲	۴۲۸۲	.	.	.
.....طیس	۹۸۹۱۷	۳۹۰۰	.	.	.
.....مهریز	۱۸۶۱۷۵	۷۴۶۸۷	.	.	.
.....یزد	۶۰۲۶۱۲	۳۱۷۸۷۲	.	۱۵۹	.

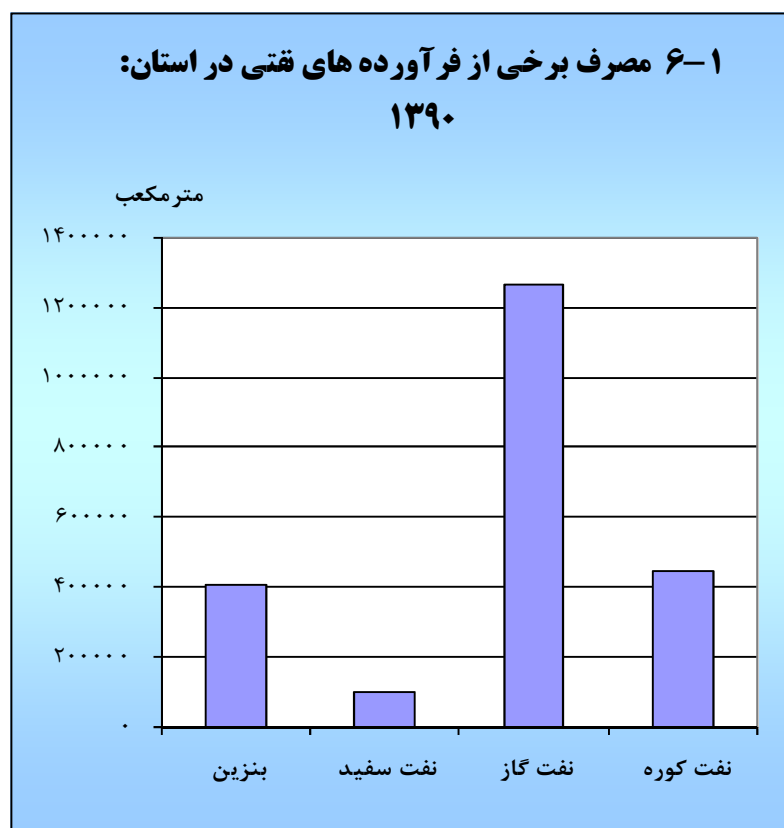
آمار شهرستان مهریز با احتساب شهرستان خاتم، شهرستان بافق، شهرستان بهاباد، شهرستان صدوق، شهرستان یزد و شهرستان میبد با شهرستان اردکان می باشد.

(۱) با توجه به واگذاری پخش روغنهای موتور و صنعتی و قییر به بخش خصوصی آمار این فرآورده ها در دسترس نمی باشد.

(۲) سایر فرآورده ها شامل: حلال ویژه، حلال ۴۰۱ و حلال ۴۰۲ می باشد.

(۳) در سال ۱۳۹۰ توزیع قییر از طریق بورس و شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی صورت گرفته است.

مأخذ- شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی ایران - منطقه یزد

مبنا: جدول ۱-۶

۲-۶- تعداد مخازن و جایگاه های فروش مواد سوختی

تعداد جایگاه	مخازن مواد سوختی		ظرفیت (مترمکعب)	تعداد	سال و شهرستان
	دولتی	جمع			
۳۷	۳	۴۰	۸۴۳۷۰	۲۴ ۱۳۸۰
۵۵	۳	۵۸	۱۳۵۵۰۰	۲۰ ۱۳۸۵
۵۶	۳	۵۹	۱۳۵۶۶۰	۲۳ ۱۳۸۶
۵۸	۳	۶۱	۱۷۴۸۸۹	۲۳ ۱۳۸۷
۶۲	۳	۶۵	۱۷۶۰۰۰	۲۳ ۱۳۸۸
۶۳	۳	۶۶	۱۷۸۴۵۰	۲۵ ۱۳۸۹
۶۶	۳	۶۹	۱۷۸۴۵۰	۲۵ ۱۳۹۰
۲	۱	۳ ابرکوه
۵	.	۵ اردکان
۳	.	۳ بافق
۱	.	۱ بهاباد
۵	۱	۶ تفت
۴	.	۴ خاتم
۳	.	۳ صدوق
۵	.	۵	۹۰	۲ طبس
۹	.	۹ مهریز
۴	.	۴ میبد
۲۵	۱	۲۶	۱۷۸۳۶۰	۲۳ یزد

۵

۲-۶- تعداد مخازن و جایگاه های فروش مواد سوختی (دنباله)

تعداد شعب فروش نفت	تعداد پمپ			سال و شهرستان
	نفت سفید	نفت گاز	بنزین	
۳۹۳	۹۲	۱۷۵	۱۶۲ ۱۳۸۰
۴۰۲	۷۳	۱۶۰	۲۳۴ ۱۳۸۵
۳۰۳	۵۳	۱۵۹	۲۲۳ ۱۳۸۶
۳۰۴	۵۳	۱۲۵	۲۰۸ ۱۳۸۷
۴۱۲	۵۳	۱۴۱	۲۲۹ ۱۳۸۸
۳۲۰	۴۱	۱۴۵	۲۵۶ ۱۳۸۹
۳۲۲	۴۱	۱۴۶	۲۵۶ ۱۳۹۰
۱۵	۶	۸	۱۱ ابرکوه
۱۶	۱	۱۹	۲۶ اردکان
۲۶	۲	۹	۱۳ بافق
۱۳	۰	۲	۲ بهاباد
۵۶	۴	۱۷	۲۲ تفت
۲۳	۱	۱۲	۸ خاتم
۲۱	۱	۹	۸ صدوق
۵۳	۳	۱۵	۲۱ طبس
۳۶	۱	۲۲	۲۶ مهریز
۱۷	۲	۵	۱۴ میبد
۴۶	۲۰	۲۸	۱۰۵ یزد

مأخذ- شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی ایران - منطقه یزد

۳-۶- تعداد شهرها و روستاهای گازرسانی شده و تعداد انواع انشعاب، تعداد مصرف‌کننده و مقدار مصرف گاز طبیعی

تعداد انشعاب			تعداد روستاهای گازرسانی شده	تعداد شهرهای گازرسانی شده	سال و شهرستان
صنعتی	خانگی - تجاری	جمع			
۱۲۶	۱۲۲۰۷۵	۱۲۲۲۰۱	۱۷	۱۴ ۱۳۸۵
۶۸	۱۲۶۶۸۱	۱۲۶۷۴۹	۲۲	۱۴ ۱۳۸۶
۳۳۸	۱۳۲۸۸۸	۱۳۳۲۲۶	۲۸	۱۴ ۱۳۸۷
۴۳۷	۱۴۰۸۱۱	۱۴۱۲۴۸	۴۵	۱۴ ۱۳۸۸
۴۷۸	۱۵۲۳۹۰	۱۵۲۸۶۸	۶۸	۱۴ ۱۳۸۹
۷۳۷	۱۶۳۸۲۸	۱۶۴۵۶۵	۹۱	۱۶ ۱۳۹۰
۷	۹۵۶۴	۹۵۷۱	۳۱	۲ ابرکوه
۱۷	۱۵۹۶۴	۱۵۹۸۱	۱۲	۳ اردکان
۱۰۸	۳۶۴۵	۳۷۵۳	۴	۱ تفت
۱	۲۱۵۹	۲۱۶۰	۲	۱ خاتم
۱۳۵	۵۷۴۲	۵۸۷۷	۱۴	۲ صدوق
۰	۵۹۱	۵۹۱	۰	۱ طیس
۳۳	۹۳۸۸	۹۴۲۱	۹	۱ مهریز
۳۰	۱۷۶۳۶	۱۷۶۶۶	۹	۱ میبد
۴۰۶	۹۹۱۳۹	۹۹۵۴۵	۱۰	۴ یزد

۵

۳-۶- تعداد شهرها و روستاهای گازرسانی شده و تعداد انواع انشعاب، تعداد مصرف‌کننده و مقدار مصرف گاز طبیعی (دنباله)

مصرف گاز طبیعی	تعداد مصرف‌کننده			سال و شهرستان
	صنعتی	تجاری	خانگی	
۱۲۳۵/۲۱۷	۳۰۸	۶۲۷۸	۱۶۷۱۶۰۱۳۸۵
۱۶۹۹/۱۹۵	۳۸۸	۷۷۶۵	۱۸۲۱۷۸۱۳۸۶
۱۹۴۲/۳۵	۴۵۲	۸۸۳۸	۱۹۶۷۸۴۱۳۸۷
۱۷۸۱/۵۱	۵۱۲	۱۰۷۸۰	۲۱۲۷۲۹۱۳۸۸
۲۲۹۴/۷۵	۶۷۱	۱۳۱۰۵	۲۳۳۶۷۳۱۳۸۹
۲۸۷۶/۹۷	۹۵۹	۱۵۵۰۶	۲۵۸۶۵۴۱۳۹۰
۳۳/۷۷	۴۴	۷۲۳	۱۲۱۹۱ابرکوه
۴۰۴/۳۹	۶۵	۱۴۲۸	۲۲۴۲۵اردکان
۶۱/۲۲	۱۰۷	۴۶۹	۵۸۹۲تفت
۱/۳	۰	۹	۱۹۴۸خاتم
۹۳/۳۱	۸۹	۵۰۶	۷۶۴۵صدوق
۰	۰	۰	۰طیس
۸۲/۰۲	۸۱	۷۹۹	۱۲۲۷۵مهریز
۴۶۱/۴۵	۱۹۴	۱۴۸۷	۲۶۹۴۰میبد
۱۷۳۹/۵۱	۳۷۹	۱۰۰۸۵	۱۶۹۳۳۸یزد

شهرستان‌هایی که نام آنها درج نشده است، فاقد فعالیت های مورد نظر در جدول می باشند
 ماخذ- شرکت گاز استان یزد